

hu for Islænderne hos private Mænd, som mod en Forpagtningsafgift tilkjøbte sig Handelen paa Den, som man kunde antage, at Regjeringen vilde have vist for dem. Og da Handelen saa tilsidst igjen var gaaet tilbage til Regjeringen selv, da begift den ved at forberede Overgangen fra Monopolhandelen til den større Frihed, der indførtes i 1787, den Feil — og deri ligger der en Undskyldning for, at Landets Befolkning ikke senere har benyttet denne større Frihed, som ønskeligt var — at den overdrog Handelsstederne paa Island for en billig Penge til danske og navnlig kjøbenhavnske Kjøbmænd, hvad der foranledigede, at Alt vedblev at gaae paa den gamle Maade, idet Handelen reent beherskedes af Stjerne af disse Handelssteder. Islænderne havde ganske vist Frihed til at benytte dem, og jeg staaer jo heller ikke her for at holde Lovtale over Islændernes Foretagelsesaaend, men til deres Undskyldning tjener dog, at de ingen Capitaler havde. Den Skade gjorde nemlig da i alt Fald den privilegerede Handel paa Island fra 1787 til 1854, at den udelukkede fremmede Capitaler fra at søge Anvendelse der i Landet. Det kan dog ikke negtes. Det er altsaa ikke nogen Overdrivelse, naar jeg siger, hvad jo Alle, der enten ere fra Island eller kjende Landet, ville indrømme, at Island nu lider under Følgerne af Fortidens forkeerte Handelspolitik og at, hvis der nu fattes Islænderne Foretagelsesaaend, de da have den Undskyldning for deres ringe Udvikling i finantseel Henseende, at der har fattedes dem selv Capitaler, og at fremmede Capitaler have været udelukkede fra Den ved den indtil 1854 gjældende Handelslov. — Naar det ærede 10de kongevalgte Medlem (Fischer) bebrejdede Ministeren — og forsaavidt ogsaa tilbeels mig — eller rettere gjorde den Indvending imod vor Anbefaling af det foreliggende Vædringsforslag, at Thinget derved vilde komme ind paa en Bane af Indrømmelser, idet det ikke skulde være Meningen, naar man kom til Forhandling med Althinget, da at blive staaende derved, saa troer jeg dog virkelig, at han gjorde den høitærede Minister Uret. Den høitærede Minister meente kun, at han ventede at kunne komme til en Over-

eenskomst med Landstinget, hvis det af mig under Nr. 1 stillede Forslag blev vedtaget, og det kunde jo fornuftigviis ikke være hans Mening, naar der engang forelaa en af Rigsdagen vedtagen og af Kongen stadfæstet Lov, da at opgive denne Afgjørelse overfor Althinget. Jeg troer iøvrigt ganske vist, at det havde været meget klogere, om Regjeringen fra Begyndelsen af havde forelagt Rigsdagen det finantseelle Spørgsmaal ganske uvort, saa at det var kommet til en bestemt og klar Afgjørelse herne, forinden det nogenstinde var blevet forelagt Althinget. Det er aabenbart netop, fordi Regjeringen saa at sige har spurgt om, hvor Meget de ville have, hvor Meget de troe at kunne hjælpe sig med, at Fordringerne derved ere stegne, ligesom derhos ogsaa den Værlen, der har været i de tidligere Tilbud, ikke har kunnet Andet end bidrage til at gjøre Islænderne vanskelige at tilfredsstille.

Hvorvidt Islænderne mangle Gønde til at bære et Goldpaalæg eller en ny Skat, skal jeg ikke kunne sige; jeg kjender Landet altsaa lidt til at kunne indlade mig paa at bedømme det. Jeg troer imidlertid ganske vist, at et saadant Goldpaalæg som det, der i sin Tid blev foreslaaet, men afvist af Althinget, ikke vilde kunne føles som særdeles trykkende. I det mindste kan jeg ikke tænke mig, at det vilde blive trykkende, da der jo væsentligst var Tale om en Afgift paa Ting, som dog nærmest maae henregnes til Lurusartikler. Det vilde tværtimod, forekommer det mig, endog være en meget lempelig Maade at faae en ikke ganske lille Sum ind paa. Imidlertid frygter jeg rigtigt nok for, at den Indtægt, som man lover sig af et saadant Paalæg, vilde blive betydelig formindsket, dersom Paalæget skulde skee imod Althingets bestemte Raad, og dersom en saadan Golds Indførelse skulde nødvendiggjøre Ansættelsen af adskillige Embedsmænd paa de forskjellige Goldsteder for at opkræve Afgiften, ligesom jeg ogsaa troer, at det, naar Goldet paalægdes Islænderne mod deres Billie, vilde være besværligt uden en Rystbevogtning, der vilde være overordentlig vanskelig, at forhindre, at der indsmugledes Varer. Jeg troer altsaa, at der, naar Islænderne ere enige i at paatage sig en saadan